

Litteratur

Seminarium 5

Antiken

- Aischylos, -500 Första dramatikern, utomhus, amfiteater, kör.
- Sofokles, -450 Tragedier. Kung Oidipus dödade sin far och gifte sej med sin mor.
- Aristofanes, -400 Komedier. Lysistrate: kvinnornas sexstrejk får männen sluta kriga.

Medeltiden

- Snorre Sturluson, 1200 Eddan (gudasagor), Tors färd till jättarna. Korthuggna repliker.
- Dante, 1300 Divina commedia (versmått terziner), Inferno, Purgatorio, Paradiso.

Renässans Tidigt 1600-tal

- Cervantes, 1600 Första romanen: Don Quijote, slåss mot väderkvarnar.
- Shakespeare, 1600 Orimmad blankvers, Hamlet, Romeo och Julia, Macbeth.

1600- och 1700-talet

- Defoe, 1700 Robinson Crusoe, uppfinningsrik överlevare fostrar infödingen Fredag.
- Swift, 1700 Irländsk satiriker, Gullivers resor, A modest proposal.
- Voltaire, 1750 Upplysningsman, Candide. "Krossa den skändliga!" (katolska kyrkan).
- Goethe, 1775 Den unge Werthers lidanden (självordsvåg), Faust (avtal med fan).
- Schiller, 1775 An die Freude (EU-signatur), Wilhelm Tell (pil i äpple på huvud).

Tidigt 1800-tal

- Jane Austen, 1800 *Pride and Prejudice*, herrgårdslivet genomskådas med humor.
- Walter Scott, 1825 *Skotte*, enormt populär, historiska äventyrsromaner, *Ivanhoe*.
- Victor Hugo, 1825 *Samhällets olycksbarn*, *Ringaren i Notre Dame*.
- Balzac, 1825 *Den mänskliga komedin*, romanbygge med många människoliv.
- Edgar Allan Poe, 1825 *Amerikan*, skräckromantiska noveller, dikten *The Raven*.
- Stendahl 1830 *Fransman Rött och svart*, *Kartusianklostret i Parma*

Senare delen av 1800-talet

- Dickens, 1850 Oliver Twist (i ficktjuvsskola hos Fagin), A Christmas Carol.
- Dostojevskij, 1850 Brott och straff, Idioten, mörk psykologi.
- Henrik Ibsen, 1875 Norsk dramatiker, Ett dockhem, Peer Gynt, Vildanden.
- Tolstoj, 1875 Personmyller och historia, Krig och fred, Anna Karenina.
- Mark Twain, 1875 Humor och äventyr, Tom Sawyer, Huckleberry Finn.
- Stevenson, 1875 Barnens äventyrsfavorit. Skattkamarön, Dr Jekyll och Mr Hyde.

1900-talet före 1:a världskriget

- Proust, 1900 Jätteromanen På spaning efter den tid som flytt, madeleinekakan.
- Thomas Mann, 1900 Högtintellektuell, Döden i Venedig, Bergtagen.
- Joyce, 1900 Svårbegriplig irländsk ordvrängare, Ulysses, Finnegans Wake.
- Arthur Conan Doyle, 1900 Sherlock Holmes (geni) med vännen Watson (trög).
- Knut Hamsun, 1900 Svält (författaren hungrig i Oslo), Markens gröda, blev nazist.
- Oscar Wilde, 1900 Dorian Grays porträtt, Spöket på Canterville, kvick homosexuell.
- Tjechov, 1900 Impressionistiska noveller och pjäser, Körsbärsträdgården, Måsen.
- Joseph Conrad, 1900 Polsk-engelsk, mörka äventyr, Lord Jim, Mörkrets hjärta.

1900-talet efter 1:a världskriget

- Hesse, 1925 Djupsinnig kultfigur, Siddharta, Stäppvargen, Glaspärlespelet.
- Kafka, 1925 Iskall ångestframkallande stil, Processen, Förvandlingen.
- Fitzgerald 1925 Jazzålderns skildrare Den store Gatsby
- Hemingway, 1925 Machoförfattare, enkel effektiv stil, For whom the bell tolls.
- Agatha Christie, 1925 Pusseldeckarnas drottning, Tio små negerpojkar.
- Steinbeck, 1925 Möss och människor, vänskap i depressionens USA.
- Raymond Chandler 1940 Noir-mästaren Den stora sömnen, Långt farväl

Svensk litteratur

- Carl Jonas Love Almqvist, 1825 Det går an, första svenska romanen, fri kärlek.
- Strindberg, 1875 Romaner (Hemsöborna), noveller (Giftas), dramer (Ett drömspel).
- Selma Lagerlöf, 1900 Gösta Berlings saga, världens bästa skolbok Nils Holgersson.
- Söderberg, 1900 Melankoli, utsökt språk, Doktor Glas, Den allvarsamma leken.
- Hjalmar Bergman, 1925 Genialt folklig, Hans nåds testamente, Markurells.

- Vilhelm Moberg, 1950 Arg debattör, Utvandrarerna, Därför är jag republikan.
- Harry Martinsson, 1950 Nässlorna blomma (barndom), Aniara (rymdskepp).
- Eyvind Johnson, 1945 Intellectuell kosmopolit Krilon-sviten, Strändernas svall, Drömmar om rosor och eld.
- Astrid Lindgren, 1950 Pippi, Emil, Karlsson, Ronja osv läses i hela världen.
- Peter Englund, 2000 Historiker och den skickligaste fackförfattaren just nu.

Stendahl (Henri Beyle)

Jane Austen

Joseph Conrad

Raymond Chandler

Eyvind Johnson

